

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupen Mgr. Danielelem Holým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 846/1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčnickém právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/213868-911, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2021, č. j. 16 Ad 2/2021 – 2,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Danielu Holému, advokátu, **se přiznává**
odměna za zastupování ve výši **3.146 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a usnesení městského soudu

[1] Úřad práce České republiky - krajská pobočka pro hlavní město Prahu rozhodnutím ze dne 7. 7. 2020, č. j. 22062/2020/AAF, nepřiznal žalobci doplatek na bydlení podle § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji v záhlaví specifikovaným usnesením odmítl. Žalobce podal žalobu poslední den lhůty, ovšem bez jakéhokoli žalobního bodu. Jelikož byly opět uzavřeny veřejné knihovny, nemohl ji žalobce zpracovat komplexně, neboť neměl přístup k předchozím podáním a judikatuře. Spojil proto návrh také s žádostí o poskytnutí lhůty. Tu městský soud vyhodnotil jako žádost o prominutí lhůty k podání žaloby podle § 3 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu. Soud neshledal zavření veřejných knihoven důvodným pro prominutí lhůty k podání žaloby, jelikož žalobce měl i bez přístupu k internetu možnost podat žalobu obsahující žalobní body, tak jak požaduje § 71 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Přístup k internetu je pouze uživatelský standard, nikoli právní a neomezuje účastníka v právu podat žalobu natolik intenzivně, aby se jednalo o odepření práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Soud přihlédl také k tomu, že žalobce vede řadu dalších soudních řízení, ze kterých je patrná jeho dostatečná orientace v právním řádu. Městský soud uzavřel, že se zřetelem k povaze sporu a právním zkušenostem mohl žalobce podat žalobu obsahující žalobní body v zákonné lhůtě a uvést základní námitky o nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

[3] Jelikož žalobce podal žalobu v poslední den zákonem stanovené lhůty k podání, soud jej nevyzval k jejímu doplnění, neboť doplnění ve lhůtě k podání žaloby by bylo objektivně nemožné. V této lhůtě by nebylo možné žalobci doručit ani případnou výzvu, natož aby žalobu doplnil podáním k soudu.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s.

[5] Nezákonnost usnesení o odmítnutí spatřuje stěžovatel v tom, že nebyl vyzván k doplnění žaloby dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Dále měl městský soud nesprávně posoudit žádost o prominutí zmeškání lhůty podle § 3 zákona č. 191/2020 Sb. Napadené usnesení považuje za nepřezkoumatelné, neboť soud pouze konstatoval absenci žalobních bodů, aniž by uvedl z čeho tak dovozoval. V neposlední řadě vytýká soudu nesprávné poučení o možnosti podat kasační stížnost.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Kasační stížnost posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Jedná se však o věc, kterou před městským soudem rozhodoval samosoudce, a proto se soud podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele a není-li nepřijatelná.

pokračování

[8] Vymezením neurčitěho právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se soud již zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci *azylu*, resp. o věci *mezinárodní ochrany*, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný *samosoudce*. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28 nebo ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021 - 23). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto soud i nadále vychází z ustálených kritérií, jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přijatelnou, neboť otázka žádosti o prodloužení lhůty k podání žaloby dle zákona č. 191/2020 Sb., doposud nebyla v judikatuře řešena.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného usnesení, k níž je případně povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). V prostém konstatování městského soudu o absenci žalobních bodů nelze spatřovat nepřezkoumatelnost. Bylo by zcela neúčelné, aby soud shrnoval judikaturu k požadavkům na podobu žalobních bodů a následně z ní dovodil, že žaloba žádný neobsahovala. Napadené usnesení splňuje požadavky na přezkoumatelnost (rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, a navazující judikatura)

[12] Stěžovatel namítal, že absence výzvy k doplnění žaloby, kterou podal poslední den lhůty, měla za následek nezákonnost rozhodnutí. Námitka není důvodná. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 2 As 69/2008 - 148, uvedl, že „*pokud jde o nezbytnost výzvy k doplnění žalobního bodu, tak Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích opakovaně uvedl, že v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, a zároveň již není objektivně možné, že by žalobce žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby doplnil, neexistuje zákonná povinnost soudu vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by odporovala zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je řízení o žalobě koncipováno (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS).*“ Z výše uvedeného tak je zřejmé, že postup městského soudu, který žalobu odmítl z důvodu absence žalobních bodů, přičemž poukázal na objektivní

nemožnost tento nedostatek žaloby odstranit, je zcela správný a korespondující s ustálenou judikaturou.

[13] Stěžovatel v žalobě požádal o prodloužení zákonné lhůty k jejímu podání z důvodu uzavření veřejných knihoven. Městský soud ji posoudil jako žádost o prominutí lhůty dle § 3 zákona č. 191/2020 Sb.

[14] Podle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb. „[z]meškala-li osoba v řízení před soudem jednajícím a rozhodujícím ve správním soudnictví lhůtu k provedení úkonu z vážného omluvitelného důvodu spočívajícího v mimořádném opatření při epidemii, které této osobě znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo úkon učinit, promine soud zmeškání této lhůty podle § 40 odst. 5 soudního řádu správního i v případech, ve kterých to zákon jinak vylučuje. O prominutí zmeškání lhůty rozhoduje soud, který je příslušný k projednání zmeškaného úkonu a rozhodnutí o něm.“

[15] Podle § 3 odst. 2 zákona č. 191/2020 Sb. „[ž]ádost o prominutí zmeškání lhůty v řízení před soudem jednajícím a rozhodujícím ve správním soudnictví z důvodu podle odstavce 1 je třeba podat do dvou týdnů od ukončení nebo zrušení mimořádného opatření při epidemii, z něhož plynulo omezení znemožňující nebo podstatně ztěžující učinění úkonu, a je třeba s ní spojit i zmeškaný úkon. Lhůta pro podání žádosti podle věty první však neskončí dříve než dva týdny po ukončení nebo zrušení nouzového stavu.“

[16] Nejprve považuje soud za důležité odlišit žádost o prodloužení lhůty od žádosti o prominutí lhůty. Žádost o prodloužení lhůty se zpravidla dává před uplynutím dotčené lhůty a není s ní spojován úkon, na který lhůta dopadala. Naopak žádosti o prominutí lhůty se podává až po jejím uplynutí, zpravidla do dvou týdnů po odpadnutí překážek, a je nutné ji spojit s požadovaným úkonem.

[17] Účelem zákona č. 191/2020 Sb., je reagovat na situace, na které nelze použít obecnou úpravu v § 40 odst. 5 s. ř. s. Městský soud se tak správně zabýval stěžovatelovou žádostí o prominutí (prodloužení) lhůty dle § 3 zákona č. 191/2020 Sb., neboť nebylo možné vzhledem k výjimečnosti úpravy žádost *a priori* zamítnout. Městský soud správně žádost posoudil a neshledal ji důvodnou. Stěžovatel mohl formulovat žalobní body i bez možnosti přístupu k internetu ve veřejných knihovnách. Jestliže jej v samotném podání žaloby tehdy platná omezení nijak nelimitovala, jak ostatně je zřejmé z jejího včasného podání, mohl sepsat i její odůvodnění. Rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, uvádí, že „je nutno za žalobní bod považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byt i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné.“ Z uvedeného plyne, že soudy nekladou na žalobní body vysoké nároky na právní argumentaci. Žalobci stačilo pouze v obrysech tvrdit, v čem spatřoval nezákonnost napadeného rozhodnutí, čehož byl nepochybně schopen i bez přístupu do veřejných knihoven. V případě, že nebyl sám bez pomoci schopen formulovat žalobní body, mohl požádat soud o ustanovení zástupce. Městský soud také při hodnocení správně přihlédl ke skutečnosti, že se nejednalo o stěžovatelovu první žalobu v obdobné věci, bezesporu tedy disponoval potřebnými znalostmi k řádné formulaci žalobních bodů.

pokračování

[18] Konečně se soud zabýval také námitkou ohledně nesprávného poučení o možnosti podání kasační stížnosti. Městský soud v usnesení stěžovatele poučil o nepřipustnosti kasační stížnosti proti výrokům I. a II. (kdy výrokem I. zamítl žádost o prominutí lhůty a výrokem II. odmítl žalobu) a naopak o přípustnosti kasační stížnosti proti výrokům III. (náklady řízení) a IV. přičemž poslední z nich usnesení ani neobsahovalo. Stěžovateli je tak třeba dát za pravdu, že poučení obsažené v napadeném usnesení (o přípustnosti kasační stížnosti proti výroku II. a III.) nebylo správné, nicméně uvedená vada neměla žádný vliv na zákonnost tohoto rozhodnutí. Stěžovatel i přes nesprávné poučení kasační stížnost řádně a včas podal (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 8 As 186/2017 - 15).

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému uzavřel, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[21] Usnesením ze dne 12. 8. 2021, č. j. 1 Ads 157/2021 - 29, ustanovil Nejvyšší správní soud stěžovateli zástupce. Jelikož je tímto ustanoveným zástupcem advokát, náleží mu odměna za zastupování stěžovatele a náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby, jimiž je převzetí a příprava a převzetí zastoupení a sepsání kasační stížnosti (jejího doplnění), tj. úkony § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Za každý z nich mu náleží odměna ve výši 1.000 Kč (§ 7 bod 2 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného zástupce tedy po přičtení částky odpovídající dani z přidané hodnoty činí celkem 3.146 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci uhrazena Nejvyšším správním soudem ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. října 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu